

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul Deciziei Autorității Naționale pentru Administrație și Reglementare în Comunicații privind condițiile de întocmire și auditare a situațiilor financiare separate de către Compania Națională „Poșta Română” – S.A.

1. Introducere

Conform Deciziei Autorității Naționale pentru Administrație și Reglementare în Comunicații nr. 810/2024 privind desemnarea Companiei Naționale „Poșta Română” – S.A. ca furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale, Compania Națională „Poșta Română” – S.A., denumită în continuare *CNPR*, este desemnată ca furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale pentru o perioadă de 5 ani, respectiv de la data de 1 ianuarie 2025 până la data de 31 decembrie 2029. În această calitate, *CNPR* are obligația să furnizeze, pe întregul teritoriu al României, în condițiile stabilite de legislația din domeniul serviciilor poștale, următoarele servicii poștale (serviciile din sfera serviciului universal):

a) colectarea, sortarea, transportul și livrarea trimerilor poștale interne și internaționale, în greutate de până la 2 kg (inclusiv), având ca obiect:

1. trimiteri de corespondență, cu excepția trimerilor de corespondență în număr mare;
2. imprimate, cu excepția imprimatelor în număr mare;
3. pachete mici, astfel cum acestea sunt prevăzute în Convenția Poștală Universală și Regulamentul poștei de scrisori, cu excepția pachetelor mici în număr mare;

b) colectarea, sortarea, transportul și livrarea coletelor poștale interne și internaționale, în greutate de până la 10 kg (inclusiv), cu excepția coletelor în număr mare;

- c) distribuirea coletelor poștale cu limite de greutate între 10 kg și 20 kg (inclusiv) expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;
- d) serviciul de trimitere recomandată având ca obiect trimiteri poștale interne și internaționale în greutate de până la 2 kg (inclusiv) prevăzute la lit. a) pct. 1, 2 și 3;
- e) serviciul de trimitere cu valoare declarată având ca obiect:
 - 1. trimiteri poștale interne și internaționale în greutate de până la 2 kg (inclusiv) prevăzute la lit. a) pct. 1, 2 și 3;
 - 2. colete poștale interne și internaționale în greutate de până la 10 kg (inclusiv), cu excepția coletelor în număr mare;
 - 3. colete poștale cu limite de greutate între 10 și 20 kg (inclusiv) expediate din afara teritoriului României către o adresă aflată pe teritoriul acesteia;
- f) colectarea, sortarea, transportul și livrarea cecogramelor interne și internaționale;
- g) serviciul de distribuire a taloanelor de plată a drepturilor de protecție socială și a documentelor de informare întocmite de Casa Națională de Pensii Publice la domiciliul beneficiarilor, în situația în care aceștia au optat pentru plata în cont curent sau în cont de card, indiferent de numărul de trimiteri poștale care fac obiectul acestui serviciu.

Conform prevederilor art. 21 alin. (1) din Decizia Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 810/2024, *CNPR* are obligația să implementeze și să dezvolte un sistem de evidență internă a costurilor suficient de detaliat, astfel încât să fie capabil să identifice costul furnizării individuale a serviciilor poștale incluse în sfera serviciului universal pentru care a fost desemnat.

De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 21 alin. (2) din Decizia Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 810/2024, pe baza acestui sistem de evidență internă, *CNPR* are obligația de a realiza, în cadrul contabilității interne de gestiune, evidențierea distinctă a activităților din sfera serviciului universal de cele neincluse în sfera serviciului universal.

Totodată, conform dispozițiilor art. 21 alin. (3) din Decizia Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 810/2024, *CNPR* are obligația ca la implementarea sistemului de evidență contabilă separată și la elaborarea evidențelor contabile separate pe baza acestui sistem să respecte o serie de principii, și anume:

- a) principiul cauzalității, conform căruia veniturile și costurile, activele și datoriile vor fi alocate pe componente de cost, servicii și segmente de afaceri (categorii de servicii), în funcție de activitățile sau serviciile care generează respectivele venituri ori costuri, achiziția activelor sau apariția datoriilor;
- b) principiul obiectivității, conform căruia alocarea costurilor pe servicii și segmente de afaceri (categorii de servicii) va fi obiectivă și nu va urmări obținerea de beneficii pentru *CNPR* sau pentru un terț, pentru un produs ori serviciu sau pentru o categorie de produse ori servicii;
- c) principiul permanenței metodelor, conform căruia politicile contabile și metodele de evaluare trebuie aplicate în mod consecvent de la un exercițiu financiar la altul; în măsura în care apar modificări ale principiilor contabile, ale metodologiei de alocare a costurilor sau ale politicilor contabile, de natură să genereze un efect semnificativ asupra informațiilor raportate în evidențele contabile curente elaborate pe baza sistemului de evidență contabilă separată, evidențele contabile separate ale anului precedent vor fi retratate în conformitate cu modificările respective, iar impactul retratării asupra contului de profit și pierdere, respectiv asupra bilanțului, va fi prezentat într-o notă la situațiile financiare separate. Efectul modificărilor menționate asupra informațiilor raportate în evidențele contabile separate este considerat a fi semnificativ dacă

omisiunea prezentării sau prezentarea eronată a acestor modificări ar putea să influențeze deciziile economice ale utilizatorilor, luate pe baza evidențelor contabile elaborate pe baza sistemului de evidență contabilă separată;

d) principiul transparenței, conform căruia principiile, politicile contabile și metodologia de alocare a costurilor vor permite o înțelegere clară a acestora și a efectelor acestor principii, politici și metodologii asupra evidențelor contabile separate.

De asemenea, în scopul implementării sistemului de evidență contabilă separată menționat anterior, *CNPR* are obligația¹ de a utiliza o metodologie care să descrie în detaliu principiile, ipotezele și metodele folosite în dezvoltarea sistemului de evidență contabilă separată și elaborarea evidențelor contabile pe baza acestui sistem, denumită în continuare *Metodologia*, și care să respecte principiile mai sus enunțate.

Metodologia va fi întocmită anual și va fi transmisă Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații, denumită în continuare *ANCOM*, cu cel puțin 3 luni înainte de data transmiterii evidențelor contabile separate², *ANCOM* putând impune modificarea acesteia, în cazul în care constată că metodologia încalcă prevederile legale sau principiile enunțate la art. 21 alin. (3) din Decizia *ANCOM* nr. 810/2024, astfel cum rezultă din dispozițiile art. 22 alin. (3) din același act normativ.

În plus, *CNPR* are obligația de a furniza evidențele contabile pe baza sistemului de evidență contabilă separată până la data de 14 august a fiecărui an pentru anul anterior, cu respectarea condițiilor de auditare și întocmire a evidențelor contabile separate stabilite de *ANCOM*³. Conform prevederilor Deciziei *ANCOM* nr. 810/2024, auditarea evidențelor contabile separate trebuie realizată de către un auditor independent, în condițiile stabilite prin decizie a *ANCOM*, pe cheltuiala *CNPR*.

De asemenea, conform prevederilor art. 5 din Decizia *ANCOM* nr. 810/2024, *CNPR* poate solicita compensarea costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal și calculează costul net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal conform metodologiei din Anexa nr. 1 la decizia anterior amintită.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 187/2013, cu modificările și completările ulterioare, furnizorul de serviciu universal are obligația de a ține o evidență contabilă separată în cadrul contabilității interne de gestiune, prin aplicarea, în mod unitar, a principiilor privind elaborarea sistemului de evidență contabilă separată și a cerințelor privind întocmirea și transmiterea situațiilor financiare separate stabilite de autoritatea de reglementare.

Prin urmare, având în vedere aceste dispoziții, precum și pe cele din Decizia *ANCOM* nr. 810/2024 menționate anterior, scopul demersului de reglementare reprezentat de prezentul proiect de decizie este de a stabili condițiile în care *CNPR* are obligația de a întocmi situațiile

¹ Conform prevederilor art. 22 alin. (1) din Decizia Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 810/2024.

² Conform dispozițiilor art. 22 alin. (2) din Decizia Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 810/2024.

³ Potrivit dispozițiilor art. 22 alin. (4) din Decizia *ANCOM* nr. 810/2024.

financiare separate, dar și pe cele în care se realizează auditarea situațiilor financiare separate de către un auditor independent, având în vedere calitatea *CNPR* de furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale, desemnat prin Decizia ANCOM nr. 810/2024.

2. Obiectul reglementării

Prezentul proiect de decizie stabilește anumite cerințe privind conținutul metodologiei de dezvoltare a sistemului de evidență contabilă separată și elaborare a evidențelor contabile separate realizată de *CNPR*, detalierea obligațiilor privind dezvoltarea sistemului de evidență internă a costurilor și elaborarea situațiilor financiare separate impuse *CNPR* prin Decizia ANCOM nr. 810/2024, precum și stabilirea condițiilor de auditare de către un auditor independent a situațiilor financiare separate întocmite de *CNPR*.

Situațiile financiare separate reprezintă principalul instrument de monitorizare a respectării obligațiilor tarifare impuse furnizorului de serviciu universal conform prevederilor art. 18 din Decizia ANCOM nr. 810/2024 (în particular obligația de fundamentare în funcție de costuri a tarifelor serviciilor din sfera serviciului universal), de monitorizare a sustenabilității furnizării serviciului universal poștal de către furnizorul desemnat, precum și de monitorizare a eventualelor subvenții încrucișate între serviciile din sfera serviciului universal, pe de o parte, și celelalte servicii (poștale și/sau non-poștale) prestate de *CNPR*, pe de altă parte.

Totodată, informații din sistemul de evidență contabilă separată și din situațiile financiare separate sunt utilizate de *ANCOM* la verificarea cererilor de compensare a costului net ce pot fi transmise de *CNPR* și la evaluarea caracterului de sarcină injustă a costului net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal, conform prevederilor art. 14 din Decizia președintelui ANCOM nr. 934/2019 privind condițiile și procedura de desemnare a furnizorilor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale.

De asemenea, prezentul proiect de decizie stabilește condițiile pe care trebuie să le respecte auditorul independent al situațiilor financiare separate, care va fi selectat de *CNPR* ca urmare a unei proceduri de selecție comparativă sau competitivă, având în vedere și reputația acestuia. Totodată, au fost stabilite și principiile și cerințele minime de auditare pe care acesta trebuie să le aplice la momentul realizării auditului.

3. Metodologia de dezvoltare a sistemului de evidență contabilă separată (*Metodologia*)

Metodologia de dezvoltare a sistemului de evidență contabilă separată are scopul principal de a descrie metodele, principiile, ipotezele și sursele de date folosite pentru elaborarea situațiilor financiare separate. În acest sens, *Metodologia* va cuprinde descrierea principiilor și politicilor contabile generale, precum și a principiilor de recunoaștere a veniturilor și cheltuielilor în contul de profit și pierdere, respectiv de recunoaștere a activelor și datoriilor în bilanț.

Pentru înțelegerea activității *CNPR* și a fluxurilor operaționale derulate pentru prestarea serviciilor, *Metodologia* va conține o prezentare a serviciilor incluse în cele trei segmente de afaceri: serviciul poștal universal (SPU), alte servicii poștale (ASP) și alte servicii non-poștale (ASNP) precum și descrierea detaliată a rețelei/infrastructurii *CNPR* și a fluxului activităților în cadrul rețelei/infrastructurii (inclusiv categoriile de personal implicate în furnizarea serviciilor și

metodologia utilizată pentru normarea fluxului operațional) precum și o descriere a fluxului informațiilor contabile.

De asemenea, în *Metodologie* vor fi incluse informații privind sursele de date utilizate pentru dezvoltarea sistemului de evidență internă a costurilor, precum și modul de obținere și prelucrare a datelor respective, în vederea fundamentării informațiilor cuprinse în cadrul situațiilor financiare separate ce urmează a fi elaborate în baza *Metodologiei*.

Deoarece pentru determinarea numărului de trimiteri din anumite categorii (de exemplu: numărul de trimiteri de corespondență francate cu timbre depuse la cutiile poștale, diferențiat pe tip și treaptă de greutate, sau trimiteri de corespondență și imprimate internaționale sosite în România) nu există date de trafic, este necesară eșantionarea; în cuprinsul *Metodologiei* este necesară descrierea detaliată a metodelor de eșantionare utilizate în vederea estimării numărului trimiterilor poștale pe trepte de greutate, a timpilor alocați pentru activitățile necesare în vederea furnizării fiecărui serviciu, precum și modul de testare a acurateții și consecvenței metodelor de eșantionare (respectiv metodele utilizate pentru determinarea mărimii eșantionului, locațiilor folosite pentru eșantionare, extrapolarea datelor rezultate din eșantionare etc.).

Baza de cost folosită pentru întocmirea situațiilor financiare separate va fi costul istoric, iar metoda de calculație a costurilor va fi metoda ABC („Activity Based Costing”). Această metodă presupune alocarea cheltuielilor pe activități pe baza inductorilor de resurse iar apoi alocarea pe servicii, în funcție de inductorii de activități. Identificarea celor mai potriviți inductori de resurse, respectiv de activități, reprezintă una dintre componentele esențiale ale *Metodologiei*, așa încât acestea vor fi prezentate în cadrul *Metodologiei* la un nivel de detaliu suficient, astfel încât să poată fi demonstrată respectarea principiilor cauzalității și obiectivității.

De asemenea, *Metodologia* va include și prezentarea modului de calcul al capitalului mediu angajat, precum și descrierea metodelor utilizate pentru alocarea componentelor acestuia pe segmente de afaceri.

Totodată, având în vedere prevederile privind costul net aferent furnizării serviciilor din sfera serviciului universal cuprinse în Decizia ANCOM nr. 810/2024, precum și principiul obiectivității în alocarea costurilor, *Metodologia* va trebui să cuprindă inclusiv descrierea detaliată a metodelor de alocare a costurilor și veniturilor pe centre de cost.

4. Situațiile financiare separate

Pe baza *Metodologiei*, *CNPR* va întocmi anual situațiile financiare separate care vor cuprinde:

- a) Situația capitalului mediu angajat pe segmente de afaceri (Anexa nr. 2 din proiectul de decizie);
- b) Contul de profit și pierdere pe segmente de afaceri, precum și veniturile și cheltuielile individuale și profitul înregistrat de serviciile poștale incluse în sfera serviciului universal (Anexa nr. 3 din proiectul de decizie);
- c) Contul de profit și pierdere pe centre de cost (Anexa nr. 4 din proiectul de decizie), doar în situația în care *CNPR* solicită compensarea costului net aferent furnizării serviciului universal;

d) Reconcilierea conturilor de profit și pierdere aferente segmentelor de afaceri cu contul de profit și pierdere inclus în situațiile anuale reglementate prin legislația financiar-contabilă, precum și reconcilierea situațiilor capitalului mediu angajat aferente segmentelor de afaceri cu bilanțul (Anexa nr. 6 din proiectul de decizie);

e) Reconcilierea conturilor de profit și pierdere aferente centrelor de cost prezentate în cadrul situațiilor financiare separate cu contul de profit și pierdere inclus în situațiile financiare anuale reglementate prin legislația financiar-contabilă, doar în situația în care *CNPR* solicită compensarea costului net aferent furnizării serviciului universal (conform art. 11 alin. (3) din prezentul proiect de decizie).

În plus față de informațiile prezentate mai sus, în vederea detalierii/justificării informațiilor prezentate în situațiile financiare separate, acestea vor conține și note explicative și politici contabile utilizate, inclusiv situații detaliate privind costurile înregistrate, prezentate separat pentru serviciile din sfera serviciului universal și serviciile din afara sferei serviciului universal (Anexa nr. 5 din proiectul de decizie). Vor fi evidențiate și justificate în cadrul notelor explicative inclusiv modificările la nivelul normelor de timp față de exercițiile financiare anterioare.

Valoarea costului mediu ponderat al capitalului (CMPC), aplicată capitalului mediu angajat determinat de *CNPR*, va fi stabilită de *ANCOM* pe baza unui model CAPM (Capital Asset Pricing Model), iar orice modificare a valorii acestui indicator va fi transmisă *CNPR* cu minimum două luni înaintea expirării termenului pentru transmiterea situațiilor financiare separate anuale.

5. Auditarea situațiilor financiare separate

Situațiile financiare separate transmise *ANCOM* vor fi însoțite de raportul auditorului independent, necesar în vederea obținerii unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare separate sunt lipsite de denaturări semnificative.

Proiectul de decizie stabilește condițiile detaliate în care se realizează auditul situațiilor financiare separate.

6. Procedura de consultare publică

Proiectul de decizie va fi supus consultării publice, prin publicarea acestuia pe pagina de internet a *ANCOM*, în conformitate cu prevederile art. 49 alin. (1)-(3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013, pentru o perioadă de 30 zile.